

NOILE VALENȚE ALE ANALIZEI FINANCIARE ÎN ENTITĂȚILE ECONOMICE ROMÂNEȘTI ÎN CONTEXUL ADOPTĂRII IFRS

Asistent Drd. Larissa Bătrâncea - Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

Rezumat:

The objective of financial situations according to IFRS is that of providing useful information for enabling users' economic decisions making. However, the financial situations corresponding to IFRS do not include all the information that a certain user might require in order to hold all the above-mentioned attributes, since financial situations generally present the effects of past events and do not necessarily offer un-financial information. The financial situations corresponding to IFRS contain data on the past performance of an enterprise (its earnings and cash flows), as well as on the financial standing of that entity (assets and liabilities), which aren't useful in the evaluation of the future risks perspective. The financial analyst has to be able to use the financial situations together with other information, in order to reach valid, investment-related conclusions.

1. Analiza Financiară – instrument al managementului întreprinderii

Mulți utilizatori accesează și analizează informații financiare despre firme. Printre aceștia putem identifica managerii, angajații, clienții, furnizorii, proprietarii actuali sau cei potențiali, brokerii, autorități de reglementare, avocați, economiști, sindicatele, consilierii financiari și analiștii financiari. Unii dintre aceștia, ca de pildă managerii și anumite instituții de reglementare, pot să aibă acces la rapoarte financiare specializate care sunt din domeniile lor specifice de interes pe când ceilalți utilizatori trebuie să se bazeze pe rapoartele financiare publicate periodic de entitățile economice. Rapoartele financiare includ bilanțul, contul de profit și pierdere, raportul privind modificarea capitalurilor proprii ale acționarilor, rapoarte despre fluxul de numerar și notele referitoare la situațiile financiare.

Rapoartele financiare oferă informații utile investitorilor, creditorilor, precum și altor beneficiari, pentru a face investiții, a acorda credite și a adopta alte decizii similare. Informațiile trebuie să-i ajute pe utilizatori să estimeze volumul, timpul și fluxurile, de intrare și ieșire, de numerar probabile.

În analiza informațiilor financiare, indicii individuali luați separat nu sunt, de obicei, foarte relevanți. Totuși, există relații importante între indici și grupuri de indici. Ca un rezultat, analiza rapoartelor financiare implică identificarea și descrierea relațiilor dintre indici și grupuri de indici, dar și schimbările acelor indici.

În fapt pentru firmă două obiective primează: *solvabilitatea* și *profitabilitatea întreprinderii*. **Solvabilitatea** reprezintă abilitatea unei companii de a plăti datoriile la termen. Solvabilitatea este reflectată în bilanțul companiei. **Profitabilitatea** reprezintă abilitatea unei companii de a genera profit. Profitabilitatea este reflectată în contul de profit și pierdere al companiei. În general, toți cei interesați de afacerile unei companii sunt interesați în special, de solvabilitate și profitabilitate. Rapoartele financiare ale unei companii sunt analizate în interiorul companiei de către manageri iar în exterior de către investitori și creditorii.

Analiza financiară efectuată de către manageri se referă în principal la componentele principale ale companiei. Aceasta abordare permite managementului să planifice, să evalueze și să controleze operațiile din interiorul companiei. Investitorii și creditorii își concentrează analiza în special asupra rapoartelor financiare ale companiei, în întregimea lor. Această analiză îi ajută să decidă dacă să investească în companie sau dacă să ofere credite acesteia.

2. Obiectivele analizei financiare conform IFRS

Analiza rapoartelor financiare constă în aplicarea unor metode și tehnici analitice asupra rapoartelor financiare și asupra altor date relevante cu scopul de a obține informații utile. Aceste informații sunt prezentate ca fiind relația semnificativă dintre datele și tendințele acestor date, care arată **performanțele anterioare** ale companiei și **poziția financiară actuală**. Informațiile arată rezultatele sau consecințele deciziilor manageriale anterioare. În plus, informațiile sunt folosite cu scopul de **a face predicții** care pot să aibă efect direct asupra deciziilor luate de către utilizatorii rapoartelor financiare.

Investitorii actuali și investitorii potențiali sunt interesați în abilitatea viitoare a companiei de a obține profituri – de profitabilitatea acesteia. Aceștia urmăresc să previzioneze dividendele și modificările prețului de piață al pachetului de acțiuni al companiei. Din moment ce e probabil că atât dividendele cât și prețurile să fie influențate de profituri, investitorii pot căuta să prezică aceste câștiguri. Consistența profiturilor anterioare ale companiei trebuie să fie punctul de pornire logic, al previzionării viitoarelor profituri.

Unii utilizatori externi, cum ar fi creditorii, sunt interesați să prevadă solvabilitatea companiei, mai degrabă decât profitabilitatea ei. **Lichiditatea** companiei afectează solvabilitatea ei pe termen scurt. Lichiditatea companiei este starea financiară a unei entități economice de a dispune de active lichide, cum ar fi numerarul sau alte active care pot fi rapid convertite în numerar. Din moment ce companiile trebuie să achite la scadență datoriile pe termen scurt, activele lichide trebuie să fie disponibile în orice moment în vederea efectuării acestor plăți. De exemplu, o bancă căreia i se solicită acordarea unui împrumut pe 180 de zile unei companii va trebui să analizeze și să previzioneze lichiditatea pe termen scurt, a firmei respective.

Creditorii pe termen lung sunt interesați de solvabilitatea pe termen lung a companiei, care este determinată cel mai adesea de relația dintre activele și obligațiile unei companii. În general, o companie e considerată solvabilă atunci când activele ei depășesc obligațiile sau capitalul propriu este pozitiv. Cu cât sunt mai mari activele în relație cu obligațiile, cu atât este mai mare solvabilitatea pe termen lung a companiei, deoarece activele companiei pot să scadă semnificativ înainte ca obligațiile să le depășească și să diminueze solvabilitatea companiei respective.

3. Analiza situațiilor financiare în acord cu IFRS

Conform IFRS pot exista mai multe tipuri de analize a rapoartelor (situațiilor) financiare al unei companii. Toate aceste analize se bazează pe compararea sau corelarea datelor, aceste metode măresc utilitatea sau valoarea practică a informațiilor oferite de evidența contabilă. Astfel de comparații și analize pot fi :

- Creșterea sau scăderea absolută pentru un indice, de la o perioadă la alta;
- Creșterea procentuală pentru un indice, de la o perioadă la alta;
- Evoluția procentuală;
- Procentul unui indice într-un total agregat;
- Rate / Indicatori;

Rapoartele financiare comparative prezintă situațiile financiare ale companiei, pentru două sau mai multe perioade succesive, în coloane consecutive. Modificarea procentuală cu bază în lanț, dintre indicii raportului este cunoscută sub denumirea de analiză orizontală. Acest tip de analiză ajută utilizatorii la identificarea schimbărilor care s-au produs în performanța unei companii și evidențiază tendințele viitoare.

Tendințele procentuale cu bază fixă, sunt similare analizei orizontale, dar în acest caz este selectată o perioadă sau an de bază, iar comparațiile se fac cu această perioadă sau cu acest an. Tendințele procentuale sunt folosite pentru compararea ratelor financiare pentru mai mulți ani, deoarece pun în evidență schimbări și tendințe care apar de-a lungul timpului.

Informații despre o companie mai pot fi obținute și prin analize verticale a componentei unui singur raport financiar, cum ar fi bilanțul sau contul de profit și pierdere.

Analiza pe verticală constă în studiul unui singur raport financiar în care fiecare indice este exprimat **ca procent al unui total semnificativ**. Folosirea analizei verticale este utilă în special în studierea unor informații din contul de profit și pierdere, cum ar fi procentele de costuri ale bunurilor vândute, raportat la vânzările totale.

Rapoartele financiare care evidențiază indicatorii doar în mărimi procentuale și nu în valori absolute raportate la o unitate monetară, se mai numesc rapoarte de mărime proprie (unitară sau procentuală). Folosirea acestor rapoarte facilitează analiza verticală a raportului financiar al unei companii.

4. Analiza pe baza ratelor financiare

Indicatorii reprezintă expresii ale relațiilor logice dintre anumite componente ale rapoartelor financiare. În practică cel mai des sunt folosite rapoartele financiare ale unei singure perioade, fiind posibil să fi calculate mai multe rate pe baza acestor raportări financiare. În general o rată poate să indice o relație dintre două mărimi din același raport sau dintre două mărimi din rapoarte financiare diferite (cum ar fi Bilanțul și Contul de profit și pierdere). Alegerea tipurilor de rate financiare este limitată doar de cerința ca mărimile folosite la construirea acestora să aibă o legătură.

În general ratele financiare pot fi clasificate în rate ale lichidității, ale capitalului, ale structurilor, ale solvabilității pe termen lung, pot constitui teste de profitabilitate sau teste de piață.

O altă modalitate de grupare a ratelor financiare o constituie starea financiară exprimată de acestea, și din acest punct de vedere, se pot identifica trei categorii de rate:

- Rate care vizează evaluarea lichidității pe termen scurt;
- Rate care vizează evaluarea riscului pe termen lung și a structurii capitalului;
- Rate care vizează evaluarea eficienței și a profitabilității.

5. Concluzii

Indicatorii financiari sunt folosiți cel mai adesea de către creditorii externi, investitorii și agențiile guvernamentale de reglementare. Acești indicatori sunt utili, de asemenea, controlului managerial și pentru a oferi o mai bună înțelegere a ceea ce așteaptă investitorii de capital, în materie de condiții financiare și de performanță. Utilitatea acestor indicatori depinde de experiența și creativitatea analistului financiar care le folosește. Indicatorii financiari sunt inutili dacă nu sunt analizați comparativ cu o bază de raportare.

O comparație a ratelor aceleiași firme de-a lungul timpului este importantă pentru evaluarea schimbărilor și tendințelor din condițiile financiare și profitabilitatea firmei. Această comparație poate fi istorică; poate, de asemenea, să cuprindă o analiză a viitorului firmei, bazată pe rapoartele financiare proiectate. Ratele mai pot fi judecate în comparație cu acelea ale firmelor concurente din aceeași linie de activități și, dacă e necesar, cu media pe industrie. În astfel de comparații însă e necesară o atenție sporită, deoarece distribuția ratelor financiare pentru o anumită industrie nu este, de obicei, normală. Au fost discutate și alte elemente implicate în comparațiile inter-companii, precum au fost prezentate și diversele surse ale informației despre ratele financiare.

După testele empirice din ultimii ani se pare că ratele financiare pot fi utilizate în previziunea cu succes anumite evenimente, în special a falimentului. Cu aceste teste, analiza ratelor financiare a devenit mai științifică și mai obiectivă decât oricând în trecut și în această privință, rezultatele pot fi spectaculoase. Analiza pe baza ratelor nu este completă, credem noi, dacă nu se are în vedere inflația, privită ca un factor care distorsionează ratele financiare. Atât compararea ratelor financiare în timp ale unei companii, cât și compararea între companii pot genera unele interpretări greșite în perioadele de fluctuație ale inflației. Schimbările în performanța financiară a unei companii pot fi cauzate în întregime de inflație, și mai puțin de management. Pentru a diferenția cauzele, analistul trebuie să recalculeze ratele financiare pe baza actualizării la inflație a costurilor istorice evidențiate de contabilitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bătrâncea M. – Analiză financiar-monetară, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000

2. Bătrâncea M., Bătrâncea L.M. – Analiza financiară a întreprinderii, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2004
3. Bătrâncea M., Bătrâncea L.M. – Standing financiar-bancar, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2006
4. Gheorghiu Al. – Analiză economico-financiară la nivel microeconomic, Editura Economică, București, 2004
5. Greuning v. H. – International Financial Reporting Standards, Institutul Irecson, București, 2005